

Gyógyszerészet

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZETI TÁRSASÁG LAPJA

Felölős szerkesztő: DR. LÁNG BÉLA

Szerkesztők:

DR. BENKŐ GYÖRGY, DR. BRANTNER ANTAL, DR. KOVÁCS LÁSZLÓ és DR. VINCZE ZOLIÁN

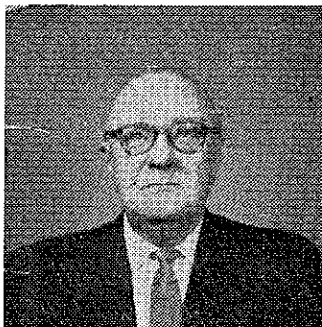
Technikai szerkesztő: LÁNG MIKLÓS

23. évfolyam

1979. április

4. SZÁM

Gyógyszerészet 23 121—122. 1979.

Dr. Fritz Gusztáv

1895. XI. 16—1978. XII. 13.

Dr. Fritz Gusztáv professzor, a Munka Érdemrend arany fokozatával kitüntetett érdemes orvos, türelemmel viselt hosszú szenvedés után elhunyt. Tanítványai, barátai, akik egyben mind tisztelői is, őszintén gyászolják Budapesten és országsszerte aggódó szeretettel figyelték élete folyását, és egészsége hanyatlását. Hosszú időn át magas kora ellenére — szinte meglepő módon — nem az elfáradt Nagy Öreget keresték benne, hanem a szaktudományát, a gyógyszer-tant lendületes szellemmel, fiatal lelkesedéssel, s egyben egy tevékeny élet tapasztalataiból le-szűrt bölcsességgel oktató tanárt, akiért egészsége hanyatlásakor még mindig mint a reális szakmai szemléletet nyújtó atyai barátért ag-gódtak.

Fritz Gusztáv gazdag életútjából ugyanis a gyógyszerészek nagy része előtt az a legismer-tebb, hogy az egyetemen a harmincas évek kö-zepétől elsőként adott elő gyógyszerészhallga-tók részére kísérletes gyógyszer-tant, és az ő üt-törő munkássága nyomán honosodott meg a gyógyszerészek korszerű farmakoterápiás szem-léletét kialakító gyógyszerhatástani oktatás 1938-ban, amelyet 3 évtizeden át tanított.

Vámosy Zoltán professzor a következő sza-vak kíséretében bocsátotta útjára 1938-ban Fritz Gusztávnak a Magyar Gyógyszerésztudo-mányi Társaság kiadásában megjelent Gyógy-

szerhatástani (gyógyszerészek és gyógyszerész-hallgatók részére a szükséges anatómiai, élettani és kórtani alapfogalmakkal) c. könyvét: „Nem lesz éppen könnyű feladat a bonctani és élettani előképzetség nélküli tanulóknak a gyógy-szeres és mérgek hatását érthetővé tenni. De nem lehetetlen, ha a megoldást olyan avatott emberre bizzuk, aki katedrara érett farmakoló-gus, de egész működése terén szoros összeköt-tetésben állott a gyógyszerészi továbbképzés-sel” És hogy Fritz Gusztáv hogyan oldotta meg ezt a feladatot, azt bizonyítja, hogy az évtize-dek távlatában nemcsak előadásainak varázsára emlékezünk vissza, hanem szemünk előtt bonta-kozott ki Ő is megérhette, hogy elgondolásai az életben megvalósultak, s betöltik feladatukat. Megvalósult a gyógyszerképzés korszerű szem-lélete, hogy a gyógyszerész a gyógyszer szak-értőjévé váljon, megvalósult a gyógyszerész farmakoterápiás tanácsadó feladata és felelős-sége. Azok számára pedig, akik az egyetemen még nem halgatták Őt, a „Gyógyszerész to-vábbképzés” sorozatban kiadott két Gyógyszer-tan könyve adta meg a lehetőséget, hogy tudá-sukat az új követelményeknek megfelelően fej-lesszék. Előadásainak hatása, szemléletének át-oltása számos gyógyszerészen alapozta meg a modern gyógyszerterápiás szemléletet, a hagyo-mányosból átvehető tiszteletét, az újnak a kere-

sését, függetlenül attól, hogy tanítványai ma gyógyszerárban, gyógyszerkutatóban, vagy a gyógyszeripari termelésben dolgoznak

Fritz Gusztáv életében az egyetemi oktatás 30 éve valóban pályájának gerincét jelenti, de tevékenységének csak egy részét. Kemény munka és áldozatok árán jutott el arra a szakmai magaslatra, ahonnan egyénisége, átfogó tudása más területeken is irányító hatású volt. Mint diákot, az első világháború az olasz frontra sodorta. Sebesülések, operációk, de 1919–20-ban már az egyetemen gyakornokként dolgozik. Orvosi diplomáját 1921-ben szerzi meg, s tanársegédként dolgozik. 1923–28 között külföldön Svájcban, Hollandiában, Németországban és Angliában neves professzorok mellett dolgozik, bővíti tudását, tágítja szemléletét. Közben 1926-ban a Kar magántanári címmel ruházza fel. 1928-tól *Vámosy* professzor adjunktusa. 1939-ben címzetes rendkívüli tanári, 1959-ben egyetemi tanári kinevezést kap. Mint egyetemi tanár, 1970-ben vonul nyugdíjba.

1955-ben *Érdemes Orvos*; 1965-ben a Munka Érdemrend arany fokozatával tünteti ki az *Elnöki Tanács*.

Egyik alapítója és aktív tagja a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaságnak, 1950-től az Egészségügyi Minisztérium Gyógyszerészeti és Műszerügyi Főigazgatóság Orvostudományi osztályának vezetője. Átszervezés után, 1951-ben a Gyógyszeripari Központ Orvostudományi Központjának helyettes vezetője. Az Egészségügyi Tudományos Tanács Gyógyszertörzskönyvezési Bizottságának hosszú időn át tagja, majd alelnöke. Az 1950-ben életre hívott „Gyógyszereink” c. lap alapításában is elévülhetetlen érdemei vannak. Annak haláláig főszerkesztője volt, s irányítója ugyanannak a szemléletnek,

amelyet az egyetemen oktatásban is megvalósított, a korszerű, tárgyilagos, elfogulatlan farmakoterápia megteremtésében. Ugyancsak 1950 óta társszerkesztője a „*Therapia Hungarica*”-nak. Az Egészségügyi Minisztériumban végzett több évtizedes munkája során is érvényesítette szakmai elveit, jelentős segítséget nyújtva az országos gyógyszerellátáshoz.

Fritz Gusztáv közel 6 évtizedes munkája rendkívüli életút. Az egyetemi oktatásban, a gyógyszerészek képzésében, az orvosok gyógyszerterápiás szemléletének állandó fejlesztésében, a korszerű, tudományos gyógyszerismeret megteremtésében és irányításában, a gyógyszergyártás egészségügyi felügyeletében, egészségügyi minisztériumi irányításában betöltött szerepe foglalja össze a tudós, a szakmai irányító egyéniségét és munkásságát; munkatársainak, tanítványainak, barátainak tisztelő szeretete és megbecsülése pedig az embert.

Emlékét tisztelettel őrizzük.

Dr. Faller Károly

*

Dr. Fritz Gusztáv professzor búcsúztatásán, 1978. december 27-én az Óbudai temetőben volt tanítványai, munkatársai, tisztelői nagy számban álltak a koszorúkkal borított ravatalnál, hogy kegyeletüket leróják, és a gyászoló család iránti együttérzésüknek kifejezést adjanak. A *Semmelweis Orvostudományi Egyetem* és annak Gyógyszerésztudományi Kara nevében *dr. Szász György* professzor, a Kar dékánja, a Magyar Gyógyszerészeti Társaság és az egykori tanítványok nevében *dr. Láng Béla* volt főtítkárr helyezte a kegyelet koszorúját és méltatta *Fritz* professzor kimagasló érdemeit a gyógyszerészképzés megreformálásában és a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság megalapításában.

A JÓMÓDÚ EMBEREK HOSSZABB ÉLETŰEK

SZ: Pharm. Ztg. 123 (17), 738 (1978).

Egy angliai statisztika adatai szerint a gazdag emberek tovább élnek, mint a szegények. Ez a helyzet annak ellenére, hogy a kormányzat mindent elkövet a társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetésére. Az *Office of Population Censuses and Surveys (OPCS)* által közölt adatok szerint a jobb anyagi helyzetben élők átlagosan $3\frac{1}{4}$ évvel hosszabb életűek, mint a szegények. Így pl. 100 segédmunkás közül 7 meghal 45 éves kora előtt és 36 nem éri meg a 65 éves kor. 100 tanult ember közül — az *OPCS*-statisztika szerint — csak 3 hal meg 45 éves, és 23 fő 65 éves kora előtt (194).

R. B.

FÉRFIAK TERMÉKETLENségÉT OKOZZÁK A PESZTICIDEK

E. J./SZ: Pharm. Ztg. 123 (17), 738 (1978).

Kártevők irtására szolgáló szerek gyártásában tartósan foglalkoztatott férfi munkások ki vannak téve annak, hogy terméketlenné válnak. Ezt a megállapítást a kaliforniai egyetem tudósainak jelentése tartalmazza: 25 olyan férfit vizsgáltak meg, akik huzamosabb időn át voltak kapcsolatban az 1,2-dibrom-3-klórpropán (*D. B. C. P.*) nevű peszticiddel, jöllehet a levegőben a vegyület töménysége soha sem haladta meg a megengedett mértéket. A 25 megvizsgált férfi közül 14-nek vagy egyáltalán nem volt spermasejtje, vagy csak igen

lecsökkenett számban. A spermák a normálisnál kevésbé voltak mozgékonyak, soknak az alakja eltorzult. A megvizsgáltak vérében a csíratermelést felelős *FSH*- és *LH*-hormonok mennyisége megnövekedett. Azok a munkások, akiknek a spermasejtjei teljesen hiányoztak, kivétel nélkül legalább 3 éven át dolgoztak az illető üzemben. Egyetlen, megközelítőleg normális csírszámmal bíró férfi sem dolgozott egy hónapnál hosszabb idő óta a peszticid gyártásánál (195).

R. B.

A PAJZSMIRIGY-ELÉGTELENSÉG KORAI FELISMERÉSE

SZ: Pharm. Ztg. 123 (19), 866 (1978).

Az *NSZK* endokrinológusai az egészségügyi minisztérium vezetőivel folytatott beszélgetésük folyamán sikra szálltak olyan módszer bevezetése mellett, amely csecsemők veleszületett pajzsmirigy-elégtelességének korai felismerését teszi lehetővé. Az *NSZK*-ban évenként mintegy 200 gyermek válik gyengeelméjűvé, mert a bajt későn ismerik fel, ami egyébként elkerülhető volna. Az agyfüggelékmirigy hormonja ugyanis alkalmas a korai diagnózis elvégzésére (a *TSH*-teszt — radioimmunkémiai módszer). Az eljárás bevezetése az *NSZK* tíz központi egészségügyi intézetében, azaz az egész országra kiterjedően évente mintegy 3–4,5 millió márkába kerülne, amint arról a hannoveri orvosi egyetem egy kiadványa tájékoztat (196).

R. B.